

یک تصویری وجود دارد که اگر چنانچه مردم وارد عرصه اقتصاد بشوند، مدیریت آنها را به مردم بدهیم، این، دست دولت را میبندد، دست مسئولین دولتی را میبندد؛ این فکر درست نیست. وظایف باید تقسیم بشود بین مسئولین دولتی، مسئولین حکومتی (و مردم). حالا دولتی که میگوییم، فقط دولت نیست، [بلکه] بخشهای مختلف نیمه دولتی هم مثل دولتند؛ فرقی نمیکند. باید تفکیک قائل بشویم؛ یک وظایفی به عهده‌ی دولت است، یک وظایفی به عهده‌ی مردم است. ۱۴۰۳/۱/۱۵

فروتنی برای آتش‌بس یا مانور دیپلماتیک؟

گزارش روز

مذاکرات جدید روسیه و اوکراین در استانبول، با حضور مقامات ارشد دو طرف آغاز شده است. این دور از گفت‌وگوها که با میانجی‌گری ترکیه برگزار می‌شود، بر آتش‌بس موقت و مسائل انسانی متمرکز است. این نخستین بار در سه سال اخیر است که روسیه و اوکراین در قالب مذاکرات مستقیم با میانجی‌گری ترکیه شرکت می‌کنند. روسیه توسط ولادیمیر میدینسکی (مشاور پوتین) و اوکراین توسط رستم عمروف (وزیر دفاع) نمایندگی می‌شود. حضور مقامات آمریکایی مانند مارکو رابو و نقش ترکیه به‌عنوان میزبان، ابعاد پیچیده‌ای به گفت‌وگوها افزوده است. ترکیه با حفظ روابط اقتصادی و نظامی با اوکراین و هم‌زمان همکاری با روسیه در حوزه انرژی، سعی دارد خود را به‌عنوان میانجی بی‌طرف اما تأثیرگذار معرفی کند. عدم حضور پوتین در این مذاکرات نشانگر آن است که روسیه ممکن است نخواهد با حضور رهبر خود، اهمیت ویژه‌ای به این مذاکرات بدهد تا در صورت شکست، هزینه سیاسی کمتری پرداخت کند. ضمن آن‌که احتمال دارد مسکو ترجیح دهد با ادامه فشار نظامی، اوکراین را به پذیرش شرایط خود وادار کند و مذاکرات صرفاً ابزاری برای کاهش محکومیت‌های بین‌المللی باشد. محورهای اصلی این گفت‌وگوها عبارتند از: آتش‌بس ۳۰ روزه؛ در صورت توافق، می‌تواند زمینه‌ساز تبادل اسرا، تخلیه غیرنظامیان و ارسال کمک‌های انسان‌دوستانه باشد. مسائل انسانی؛ اوکراین بر آزادی شهرهای محاصره‌شده مانند ماریوپل تأکید دارد، اما روسیه ممکن است از این موضوع به‌عنوان اهرم فشار استفاده کند. موضوعات فنی؛ شامل خطوط ارتباطی، بازگشت آوارگان و امنیت نیروهاست. البته اختلافات اساسی حل‌نشده همچنان وجود دارد. روسیه خواهان به‌رسمیت شناختن حاکمیت خود بر کریمه و خودمختاری دونباس است، در حالی که اوکراین این خواسته‌ها را نقض تمامیت ارضی خود می‌داند. اوکراین خواستار تضمین‌های بین‌المللی برای جلوگیری از تکرار تهاجم است، اما روسیه مخالف عضویت اوکراین در ناتو است. آمریکا با حضور غیرمستقیم در مذاکرات، به دنبال جلوگیری از امتیازات یک‌جانبه به روسیه است. اردوغان هم با میزبانی این گفت‌وگوها، در پی تقویت جایگاه خود به‌عنوان قدرت دیپلماتیک منطقه‌ای و متعادل‌سازی روابط با غرب و روسیه است. در کوتاه‌مدت، احتمال توافق بر سر آتش‌بس وجود دارد، زیرا روسیه ممکن است بخواهد با کاهش شدت جنگ، نیروهای خود را تجدید سازمان کند یا فشار تحریم‌ها را کاهش دهد. اوکراین هم نیازمند زمان برای تقویت دفاع و جلب حمایت بیشتر غرب است. اما در بلندمدت، تا زمانی که اختلافات اساسی بر سر حاکمیت ارضی و امنیت حل نشود، دستیابی به صلح پایدار بعید به نظر می‌رسد. مذاکرات استانبول می‌تواند گامی کوچک به‌سوی کاهش خشونت‌ها باشد، اما با عدم حضور پوتین و اختلافات عمیق دو طرف، بعید است به راه‌حلی نهایی منجر شود. نقش ترکیه و آمریکا نیز، اگرچه مهم است، اما تا زمانی که روسیه به دنبال تغییر مرزهای اوکراین و اوکراین مصمم به بازپس‌گیری سرزمین‌های اشغالی است، چشم‌انداز روشنی برای صلح وجود ندارد.

مصطفی علیجان‌زاده

موساد، اسناد جاسوس اعدام‌شده را ربود!

خبر ویژه

دفتر نخست‌وزیری رژیم صهیونیستی از اجرای یک عملیات محرمانه توسط موساد در سوریه خبر داد که طی آن ۲۵۰۰ سند و تصویر مرتبط با «الی کوهن»، جاسوس مشهور این رژیم، به اراضی اشغالی منتقل شده است. به گزارش «الجزیره»، موساد اعلام کرد این عملیات پیچیده با همکاری یک «سرویس شریک راهبردی» انجام شده، اما جزئیات بیشتری ارائه نکرد. منابع عبری زبان نیز گزارش دادند این اسناد که نزد نیروهای امنیتی سوریه نگهداری می‌شد، شامل وصیت‌نامه کوهن پیش از بازداشت نیز هست. الی کوهن در دهه ۱۹۶۰ با هویت جعلی و به عنوان یک تاجر سوری وارد دمشق شد و موفق به نفوذ در سطوح بالای سیاسی و نظامی شد. او در سال ۱۹۶۵ در میدان المرجه دمشق اعدام شد. این عملیات جدید موساد بار دیگر پرونده فعالیت‌های جاسوسی رژیم صهیونیستی در کشورهای عربی را به صدر رسانه‌ها بازگردانده است.

حرف روز توهم نتیجه‌بخشی تناقض‌های مذاکراتی

استیو ویتکاف، مذاکره‌کننده ارشد آمریکایی، در گفت‌وگو با شبکه ای‌بی‌سی نیز مدعی شد: «ما یک خط قرمز بسیار واضح داریم و آن غنی‌سازی است. حتی اجازه یک درصد قابلیت غنی‌سازی را هم نمی‌دهیم.» این سخنان با واکنش صریح دکتر عراقچی، مذاکره‌کننده ارشد ایران، مواجه شد. وی این اظهارات را کاملاً دور از واقعیت مذاکرات دانست و تأکید کرد که «غنی‌سازی در ایران ادامه خواهد داشت». تناقض‌گویی در مواضع مقامات آمریکایی از ویتکاف تا ترامپ، در هفته‌های اخیر بخشی از نوسانات سیاست هسته‌ای واشنگتن بوده است. گاهی برخی اظهارات، آمادگی برای پذیرش حداقلی غنی‌سازی را القا کرده‌اند و گاهی دیگر، چهره‌هایی چون مارکو رابو یا مایکل والتز، خواستار برچیدن کامل زیرساخت‌های هسته‌ای ایران شده‌اند. تحلیل‌گران این تناقضات را ناشی از چند عامل می‌دانند:

- اختلاف داخلی در آمریکا: تندروهایی همچون والتز و رابو خواهان فشار حداکثری و حتی اقدام نظامی‌اند، در حالی که میانه‌روها بر توافق محدود با نظارت شدید تأکید دارند.
- نبود راهبرد مشخص: واشنگتن پست گزارش داده که هنوز مطالبات دقیق آمریکا از ایران مشخص نشده و تصمیم نهایی بر عهده ترامپ گذاشته شده است.
- فشار لابی‌ها: دولت آمریکا تحت تأثیر فشارهای لابی‌های قدرتمند صهیونیستی و برخی کشورهای عربی قرار دارد. این فشارها به‌ویژه در کنگره بسیار محسوس است. اخیراً گروهی از نمایندگان جمهوری خواه در حال تهیه نامه‌ای به ترامپ هستند تا «برچیدن کامل برنامه هسته‌ای ایران» را پیش‌شرط هر توافقی قرار دهند.
- رفتار متزلزل یا تاکتیکی ترامپ: برخی این نوسانات را ناشی از سردرگمی رئیس‌جمهور می‌دانند و برخی آن را بخشی از یک استراتژی حساب‌شده تلقی می‌کنند.

۵. مصرف داخلی مواضع متناقض: سخنان سخت‌گیرانه برای جلب حمایت جمهوری خواهان تندرو بیان می‌شود و اشارات دیپلماتیک برای راضی نگه‌داشتن دموکرات‌ها و افکار عمومی در این میان، مردم ایران با این الگوی رفتاری آشنا هستند. ترکیب تهدید نظامی، فشار اقتصادی، جنگ نرم شناختی و دیپلماسی مبهم، سال‌هاست بخشی از سبک گفت‌وگوهای آمریکایی با ایران است. روند مذاکرات، فقط بخشی از امور کشور را در بر می‌گیرد و مردم ایران دیگر از تهدید به شکست مذاکرات نمی‌هراسند؛ چرا که به ادعان بسیاری از تحلیل‌گران بین‌المللی، آمریکا هیچ گزینه نظامی معتبر و عملیاتی علیه ایران ندارد.

از این رو، طرف آمریکایی باید توجه داشته باشد که ادامه این شیوه مبهم و متناقض، تنها به افزایش بی‌اعتمادی و در نهایت، شکست مذاکرات خواهد انجامید.

چهار صفر در آستانه حذف

«محمدرضا فرزین» رئیس کل بانک مرکزی، از هدف گذاری این نهاد برای حذف چهار صفر از پول ملی در سال ۱۴۰۴ خبر داد. وی در همایش سالانه «سیاست های پولی و ارزی»، اصلاح نظام پولی کشور را یکی از اولویت های سال جاری دانست. به گفته فرزین، تصویری که ریال در اقتصاد جهانی دارد، نیازمند بازنگری و اصلاح است و حذف صفرها می تواند اعتماد عمومی به پول ملی را افزایش داده و روند تسویه مبادلات را تسهیل کند. این طرح که نخستین بار در دولت دوازدهم مطرح شد، اکنون در نوبت بررسی کمیسیون اقتصادی مجلس قرار دارد. کارشناسان تأکید دارند که این اقدام در صورت اجرای صحیح و همزمان با سایر اصلاحات پولی، می تواند به کاهش تورم و ارتقای کارایی نظام پولی منجر شود.

امارات به دنبال مصادره خط نستعلیق!

در پی فراخوان اخیر جشنواره بین المللی «خط و تذهیب فجیره»، دولت امارات متحده عربی خط نستعلیق را به عنوان زیرمجموعه ای از «خط عربی» معرفی کرده است؛ اقدامی که با واکنش تند کارشناسان و هنرمندان ایرانی مواجه شده است. در متن این فراخوان که به سه زبان منتشر شده، خطوطی مانند محقق، نسخ، مغربی و نستعلیق تحت عنوان «خط عربی» طبقه بندی شده اند؛ در حالی که مستندات تاریخی گواه آن است که نستعلیق در قرون هشتم و نهم هجری توسط «میرعلی تبریزی»، خوشنویس ایرانی، خلق شده و اساساً خطی برای نگارش فارسی است. کارشناسان فرهنگی این اقدام را تحریفی آشکار در هویت بصری ایران و مصادره فرهنگی می دانند. بسیاری از پژوهشگران برجسته خوشنویسی نیز در آثار مکتوب خود تأکید کرده اند که نستعلیق نه تنها عربی نیست، بلکه از مهم ترین نمادهای هنری ایرانی در جهان اسلام به شمار می رود.

خیز سعودی ها برای هسته ای شدن!

ایالات متحده و عربستان سعودی با امضای توافقی در حاشیه مذاکرات انرژی در ریاض، همکاری در حوزه انرژی هسته ای را کلید زدند. این توافق شامل موضوعاتی چون ایمنی، امنیت و عدم اشاعه هسته ای، تبادل فناوری راکتورهای پیشرفته و همکاری در اکتشاف اورانیوم است. بر اساس گزارش شبکه خبری «NucNet»، دو کشور همچنین بر آموزش نیروی انسانی و مدیریت پسماندهای هسته ای توافق کرده اند. این اقدام زمینه ساز توافق جامع تری خواهد بود که امکان مشارکت شرکت های آمریکایی در پروژه های هسته ای سعودی را فراهم می کند، اما منوط به انعقاد «توافقنامه ۱۲۳» بر پایه قانون انرژی اتمی آمریکاست. موانع اصلی این توافق، اختلاف بر سر غنی سازی اورانیوم و بازآوری سوخت مصرفی است که آمریکا آن را خط قرمز می داند. عربستان با هدف کاهش وابستگی به نفت و تحقق چشم انداز ۲۰۳۰، توسعه انرژی هسته ای را در دستور کار قرار داده است.

جاه طلبی های نظامی اروپا

«راديو آلمان» گزارش داد که اروپا در حال تقویت توان نظامی خود است و کشورهای اروپایی با اختصاص بودجه های کلان به نوسازی نیروهای نظامی و افزایش تجهیزات پیشرفته، برنامه های جاه طلبانه ای دارند. صدراعظم جدید آلمان، «فردریش مرس»، قصد دارد ارتش این کشور را به قدرتمندترین نیروی متعارف اروپا تبدیل کند و بودجه دفاعی آلمان به ۵ درصد تولید ناخالص داخلی افزایش یافته است. در همین حال، لهستان تانک ها و سامانه های پدافندی خود را دو برابر کرده و فرانسه نیز نیروی هوایی و دریایی خود را ارتقا می دهد. انگلیس با تمرکز بر فناوری های نوین مانند پهپادها و سامانه های لیزری، هزینه های دفاعی خود را افزایش می دهد. ایتالیا نیز در تلاش برای تشکیل قوی ترین نیروی زرهی اروپا است. با این وجود، مشکلاتی مانند مسائل زنجیره تأمین و موانع اداری، سرعت پیشرفت این پروژه ها را کاهش داده است. این تحولات در پی افزایش تهدیدهای امنیتی، به ویژه پس از تهاجم روسیه به اوکراین، شکل گرفته اند.

فرشته مرگ، زیر تیغ انتقاد!

پس از ۲۰ ماه جنگ بی نتیجه در غزه، بنیامین نتانیاهو با انزوای گسترده در داخل و خارج از سرزمین های اشغالی روبه رو شده است. با وجود آغاز عملیات نظامی جدید برای آزادی اسرا و نابودی حماس، ارتش رژیم صهیونیستی و خانواده های اسرا، این اهداف را غیرواقعی و هزینه زا دانسته اند. نظرسنجی ها نیز از پیششازی جناح مخالف حکایت دارند و تحلیل گران، ادامه جنگ را تلاشی برای نجات سیاسی نتانیاهو می دانند. در سطح بین المللی نیز وی با بی اعتباری مواجه شده؛ اختلاف با ترامپ، لغو سفر به واتیکن به دلیل احتمال بازداشت، انتقاد فرانسه و دیدهبان حقوق بشر، و افشای جعل سند علیه مقاومت از جمله نشانه های سقوط جایگاه اوست. «فرشته مرگ» لقبی است که خانواده های اسرای صهیونیست به نتانیاهو داده اند، کسی که به گفته تحلیل گران، بزرگ ترین مانع در برابر پایان جنگ غزه است، نه عامل مدعی پیروزی آن!

▲ سخنگوی هیئت رئیسه مجلس، از رفع ایراد هیئت عالی نظارت مجمع تشخیص مصلحت نسبت به مصوبه تعطیلی پنجشنبه ها خبر داد. «عباس گودرزی» اعلام کرد که کمیسیون اجتماعی مجلس، با تغییر واژه «مکلف است» به «مجاز است»، مغایرت قانونی را اصلاح کرده است. در صورت تصویب نهایی این مصوبه در صحن علنی و تأیید شورای نگهبان، دولت مجاز خواهد بود روزهای کاری را از شش به پنج روز در هفته (شنبه تا چهارشنبه) کاهش دهد و مجموع ساعات کاری را به ۴۲.۵ ساعت در هفته محدود کند.

▲ رئیس جمهور، در دیدار با نخست وزیر قطر، تأکید کرد که رسیدن به توافق با آمریکا ممکن است، اما تنها در صورت پرهیز از رویکرد زورگویی. وی این سخنان را در حاشیه نشست «مجمع گفت و گوی تهران ۲۰۲۵» بیان کرد و بر اهمیت همکاری های دوجانبه برای ثبات منطقه تأکید نمود. نخست وزیر قطر نیز ضمن حمایت از مواضع ایران، گفت فشار و تحمیل بر ایران نتیجه ای نداشته و تنها گفت و گو راه حل مسائل منطقه ای است. وی از روابط برادرانه دو کشور تمجید کرد.

▲ رئیس مجلس شورای اسلامی در نشست تخصصی «هوش مصنوعی» اعلام کرد تدوین قانون در این حوزه با بهره گیری از نظرات ذینفعان فناوری انجام خواهد شد. «محمدباقر قالیباف» با تأکید بر لزوم هوشمندسازی، شفاف سازی و مردمی سازی، گفت: مجلس یازدهم با نقشه راه در حال تصویب قوانین جدید و تنقیح قوانین قدیمی است. او با اشاره به تصویب کلیات طرح ملی هوش مصنوعی در مجلس، افزود: سامانه «قانون یار» نیز برای دسترسی عمومی به قوانین فعال شده است. قالیباف تأکید کرد قانون گذاری باید مسئولانه و اجرایی باشد.

▲ «موشه شاحال» رئیس سابق ستاد ارتش رژیم صهیونیستی و وزیر پیشین کابینه این رژیم، مدعی شده به دنبال بازپس گیری خانه پدری اش در بغداد است. به گزارش «نیوز وان»، شاحال که اکنون در «قیساریه» و در نزدیکی نتانیاهو زندگی می کند، ادعا کرده خلودادش پیش از مهاجرت به فلسطین اشغالی، از ثروتمندان بغداد بودند. او می گوید پس از مهاجرت، در اردوگاهی در «عسقلان» اسکان یافتند. این اظهارات با واکنش هایی در رسانه های عبری همراه بوده و نشانه ای از طمع ورزی تاریخی صهیونیست ها نسبت به سرزمین های عربی تلقی شده است.

▲ رژیم صهیونیستی با تصویب پیش نویس قانونی در کمیته وزارتی، قطر را «کشور دشمن» خود اعلام کرد. این قانون که در جریان مذاکرات غیرمستقیم آتش بس با حماس مطرح شده، شامل ممنوعیت کمک های مالی و تجاری و منع مشارکت قطر در مذاکرات سیاسی است. این اقدام می تواند روند میانجیگری دوحه در بحران غزه را تحت تأثیر قرار دهد. قطر در ماه های اخیر نقش مهمی در پیشبرد آتش بس و آزادی اسرا داشته است.

▲ «محمد علی الحوثی» عضو شورای سیاسی انصارالله اعلام کرد یمن با عملیات نظامی خود اهت آمریکا در خاورمیانه را شکسته است. او تأکید کرد حملات آمریکا به خاطر «چشم و ابروی کسی» متوقف نشده، بلکه به دلیل هدف قرار گرفتن تجهیزات نظامی آمریکا توسط نیروهای یمنی بود. الحوثی همچنین گفت تبلیغات درباره ناوهای هواپیمابر آمریکا نقش بر آب شده و تاکتیک های غیرمعمول یمن، واشنگتن را غافلگیر کرد. وی حمایت از فلسطین را اولویت یمن دانست و مواضع کشورهای عربی در قبال غزه را بی اثر خواند.